

Ako sv. Josemaría prežíval Vianoce

Prinášame niekoľko príhod, ktoré odrážajú, ako svätý Josemaría prežíval vianočné sviatky, jeho úctu k Jezuliatku a k Svätej Rodine, ako aj prejavy lásky, ktoré venoval ľuďom, s ktorými žil.

24.12.2024

Stavanie Betlehema

V dome rodičov svätého Josemaríu sa počas Vianoc vždy stavali jasličky, stále tie isté a zároveň každý rok

obnovené. S horami z korku alebo kartónového kameňa a s jednoduchými figúrkami, ktoré deti pomáhali rozmiestniť okolo vchodu do Betlehema. O polnoci Josemaría a jeho sestra sprevádzali svojich rodičov na polnočnú omšu (v Španielsku známu ako *Misa del Gallo*) v katedrále. Rodina sa potom zhromaždila, aby spolu spievala známe koledy, ktoré veselým rytmom alebo melodickým tónom uspávanky vyjadrujú radosť ľudí z príchodu Dieťaťa-Boha na svet.

Spomínal si najmä jednu, ktorá znela takto: „Matka, pri dverách je Dieťa.“ Text piesne obsahoval refrén, v ktorom Dieťa Ježiš opakovane hovorilo: — „Zostúpil som na zem, aby som trpel.“ Od kolísky až po hrob ho táto pieseň sprevádzala. „Keď som mal asi tri roky,“ rozprával o tom raz doma, „moja matka mi spievala túto pieseň, brala ma do náručia a ja som veľmi spokojne zaspával.“ V

posledných rokoch jej života, keď ju počas Vianoc počul spievať, bol dojatý a celým svojím bytím sa ponáral do modlitby.

V *Ceste* možno zachytil tieto spomienky na detstvo, keď v bode 557 napísal: „Vianočná zbožnosť. — Nesmejem sa, keď ťa vidím, ako skladáš korkové hory betlehema a umiestňuješ jednoduché hlinené figúrky okolo Jasličiek. — Nikdy si mi nepripadal viac mužom ako teraz, keď vyzeráš ako dieťa.“

Dieťa

Pre svätého Josemaríu bolo obdobie Vianoc mimoriadne blízke, počas ktorého sa usiloval napodobniť atmosféru, aká mohla sálať z Betlehema, kde by sa Mária a Jozef s láskou starali o Dieťa Ježiša. Jedného dňa, v predvečer Vianoc, bol José Luis Illanes, andalúzsky študent, talentovaný a vitálny, pripútaný k posteli s vysokými horúčkami. Otca

zarmútilo, že tento mladík nemôže zdieľať radostnú sviatočnú náladu, ktorá naplňala celý dom. Požiadal, aby mu pripravili „malý vianočný stromček, podobný tým, ktoré rozmiestnili po dome, ale menší, s ozdobami a mnohými figúrkami z čokolády zavesenými na vetvách. Mám syna chorého... A ja som navyše získal malého Ježiška, ktorého mu zanesiem do izby... Láme mi srdce, že tieto rodinné dni musí tráviť na posteli a s horúčkou!“

V týchto dňoch svätý Josemaría konkrétnymi gestami prejavoval svoju lásku k Dieťaťu Ježišovi. Pilar Urbano v knihe *Muž z Villa Tevere* vyrozpráva významnú príhodu: počas Vianoc v roku 1969 mu priniesli sošku Ježiška z polychrómovanej hlíny, ktorú vyrobila Palmira Laguéns, jedna z jeho dcér, sochárka. Náš Otec pristúpil k jasličkám, pozrel sa na Dieťa, usmial sa, vzal ho do rúk,

zdvihol vysoko do vzduchu, akoby sa hral so skutočným bábätkom. Začal mu prejavovať náklonnosť, bozkával ho, hladkal a šepkal láskavé slová, bez ohľadu na to, že ho niekto pozoruje: „Krásavec! Miláčik! Moje bábätko...! Tohto si ja nechám!“

Táto zbožnosť bola u neho hlboko zakorenená. Ešte pred rokmi, keď bol v Madride kaplánom Patronátu svätej Izabely, mu mníšky požičali sošku Ježiška, ktorú dodnes volajú „Ježiško dona Josemaríu“. Matka Svätý Jozef, ktorá vtedy pracovala ako kostolníčka, si spomína, že videla, ako don Josemaría často rozprával s Ježiškom, spieval mu a hojdával ho, akoby išlo o živé dieťa, keď bol Ježiško v sakristii kostola počas vianočného obdobia.

Jedna udalosť spojená s touto sochou Ježiška, ktorú rozpráva Álvaro del Portillo, poukazuje na odpútanosť, ktorú sa svätý Josemaría vždy snažil

žití. V roku 1959 si svätý Josemaría objednal kópiu, o niečo väčšiu ako originál, sochy Dieťaťa Ježiša, ktorú majú augustiniánky rehoľníčky z Patronátu svätej Izabely v Madride. Tam pôsobil ako kaplán od roku 1931 a ako rektor od roku 1934. Táto socha bola úzko spätá s mnohými intímnyimi spomienkami na jeho vnútorný život, na mimoriadne milosti a dary. Tri dni pred Vianocami roku 1959 zakladateľ Opus Dei vošiel do architektonického štúdia vo Villa Tevere. Sadol si, unavený, nezvyčajne tichý, úplne ponorený v Bohu. V tom momente prišiel Manuel Caballero, ktorý vytvoril model tejto sochy z hlíny, z ktorej sa vyrobila drevená kópia, zabalená v balíku. Posadil sa vedľa Otca a zámerne pomaly začal balík rozbaľovať. Len čo svätý Josemaría zbadal, že ide o Dieťa Ježiša, vzal ho do náručia, pritisol si ho k hrudi a o niečo neskôr, viditeľne dojatý, opustil miestnosť.

O niečo neskôr mi povedal: „Álvaro, rozhodol som sa darovať tohto Dieťaťa Ježiška Rímskemu kolégiu Svätého Kríža; bude prvým kameňom jeho definitívneho sídla.“ Otec, hneď ako si uvedomil, akú hlbokú emóciu v ňom vyvoláva táto milovaná socha, okamžite odmietol akýkoľvek náznak pripútanosti: nedoprial si ani túto úplne oprávnenú radosť.

Javier Echevarría, predchodca preláta Opus Dei, žil viac ako dvadsať rokov po boku svätého Josemaríu. Spomína si na niektoré detaily vo vzťahu zakladateľa Opus Dei k Svätej Rodine počas Vianoc: „Vždy ma ohromila jeho spontánnosť vo vzťahu s Pánom. Videl som aj jeho zaniatený a vášnivý postoj, keď prišli Vianoce: pri vstupe alebo odchode z oratória s láskou pobožkal práve narodené Dieťa. Inokedy ho vzal do náručia, jemne ho hladkal a vďačne naň pozeral s túžbou sa od neho učiť. Raz,

po tom, čo ho pobozkal, pozrel na túto sochu a s láskavým nadšením otca rodiny pochválil Ježiška: „Krásny Chlapček!“

„Počas rôznych Vianoc som bol svedkom situácie, keď niekto pri rozmiestňovaní figúrok do jasličiek umiestnil svätého Jozefa trochu ďalej od Dieťaťa a Panny Márie alebo ho dal do úzadia. Mons. Escrivá de Balaguer ich priblížil k sebe a opakoval: „Dáme vždy Jozefa veľmi blízko k Ježišovi a Márii, pretože tam vždy bol, stále tam je a má nám slúžiť ako sprievodca v službe Pánovi, vždy počítajúc aj s príhovorom Panny Márie, tak ako obaja slúžili Jemu.“

Silno zjednotený so svojimi synmi a dcérami

Svätý Josemaría vždy hľadal spôsoby, ako osláviť tieto rodinné sviatky so svojimi duchovnými deťmi. V roku 1937, počas španielskej občianskej vojny, keď sa niekoľko členov Opus

Dei nachádzalo na frontoch, Escrivá navštívil Botellu a Casciara v ich vojenských oddieloch. Štedrý večer oslávili v barakoch. Botella si spomína: „Tieto prejavy lásky a rodinného života, v takých mimoriadnych okolnostiach, aké sme prežívali, sa mi vryli do srdca: robili ma veľmi šťastným a odovzdanie sa Pánovi mi prinášalo radosť.“

Neskôr, keď sa Opus Dei rozšírilo do rôznych krajín, svätý Josemaría už nemohol fyzicky oslavovať vianočné sviatky s každým osobne. Snažil sa však byť blízko prostredníctvom listov alebo vianočných prianí, ako napríklad na Vianoce v roku 1971: „Nech nám On (Boh) a Jeho Najsvätejšia Matka, naša Matka — *adeamus cum fiducia ad thronum gloriae, a María, ut misericordiam consequamur* —, doprajú sväté Vianoce a udelia nám milosť každodennej jemnejšej a štedrejšej odovzdanosti.“

„Najdrahší: nech mi Ježiš ochraňuje moje dcéry a mojich synov!

Keď vám posielam tieto riadky s mojím najvrúcnejším prianím k svätým Vianociam, rád vám znova opakujem, aby ste si to hlboko zapísali do duše, že Pán sa pevne opiera o nás, o každého jedného, a že všetci musíme s optimizmom a so skutočným univerzálnym duchom cítiť na svojich pleciach požehnané bremeno viesť Dielo vpred tak, ako to Boh očakáva.“

Táto forma konania však nebola ničím novým; už od mladosti písal listy, aby poprial radostné Vianoce. Ako uvádza Kritická edícia knihy *Cesta*, bod 94 — „Stal sa takým malým — vidíš: *dieťa!* — aby si sa k nemu mohol priblížiť s dôverou.“ — pravdepodobne vychádza z listu napísaného v dňoch pred Vianocami v roku 1938. Zachoval sa list

adresovaný Ricardovi Fernándezovi Vallespínovi, ktorý znie:

„Poprosím Dieťa Ježiša — vidíš: *dieta!*
— aby nám pomohlo zanechať
„starého človeka“ medzi
decembrovým snehom. Ak chceme,
tak sa to stane. Silné objatie a moje
požehnanie. Mariano.“^[1] —

Don Joaquín Alonso mal príležitosť
prežiť tieto sviatky počas niekoľkých
rokov spolu so svätým Josemaríom:
„Veľmi dobre si pamätám Štedrý
večer v roku 1954, keď sme sa ako
študenti Rímskeho kolégia práve
nasťahovali do budovy zvanej Casa
del Vicolo na adrese Viale Bruno
Buozzi 73.

Jeden andalúzsky umelec, Manolo
Caballero, ktorý vtedy býval s nami –
bol mladý, ale už je niekoľko rokov
po smrti – vymodeloval figúrky pre
betlehem, ktorý sme mali umiestniť v
obývačke. Tá bola takmer prázdna,
bez nábytku. Svätý Josemaría vošiel,

aby si ich pozrel, veľmi sa mu páčili, a povedal nám, že ich máme tú noc po prvýkrát použiť pri meditácii priamo tam, v obývačke.“

Nakoľko sme nemali žiadne stoličky, počas meditácie sme všetci sedeli na zemi. Bolo nás tam viac ako sto, všetci veľmi mladí ľudia. On – ako kazateľ – však sedel na stoličke. Pamätám si najmä jednu vetu, ktorá sa mi vryla do pamäti, pretože ju opakovane zdôrazňoval, ba až ju do nás tlkol: „Kde je, môj synu, ten obraz Krista, ktorý hľadám v tvojom srdci?“ Znovu a znovu, aj keď sa dotýkal rôznych tém, sa vracal k tej istej otázke: „Kde je, môj synu, ten obraz Krista, ktorý hľadám v tvojom srdci?“ Bolo vidieť, že mu to vychádzalo z hĺbky duše.

Meditácia, ktorú nám predniesol na Štedrý večer v roku 1963, je publikovaná, keďže ju neskôr sám trochu upravil, v knihe *Ísť s Kristom*.

Ide o homíliu s názvom *Kristus víťazí pokorou*. To, čo v nej hovorí o tom, že máme nechať Kristovo svetlo a milosť preniknúť do hĺbky nášho srdca, mi pripomína to, čo zdôrazňoval už počas meditácie v roku 1954. Ide o jeho typickú myšlienku týkajúcu sa Vianoc. Ďalšou je učiť sa plniť vôľu Boha Otca tak, ako ju plnili Ježiš, Mária a Jozef, ktorí svojou poslušnosťou spolupracovali na tom, aby sme mohli získať nový život v Kristovi.

Príhody uvedené v tomto článku boli vybrané z nasledujúcich diel: *Muž z Villa Tevere* od Pilar Urbano; *Kritické vydanie Cesta*, ed. Pedro Rodríguez; *Založenie Opus Dei* od Johna F. Coverdala; *Rozhovor o Zakladateľovi Opus Dei* od Césara Cavalleriho; *Dejiny Opus Dei a jeho Zakladateľa* od Françoisa Gondranda; *Spomienka na*

blahoslaveného Josemaríu od Javiera Echevarríu; Zakladateľ Opus Dei od Andrého Vázqueza de Pradu a z rozhovoru s donom Joaquínom Alonsom

[1] Meno Mariano sv. Josemaría používal ako pseudonym v korešpondencii počas Španielskej občianskej vojny. V skutočnosti sa jedná o jeho birmovné meno.

pdf | document generated
automatically from <https://opusdei.org/sk-sk/article/ako-sv-josemaria-prezival-vianoce/> (21.03.2026)